

Algoritmer och datastrukturer

TDA143

2017-02-15

Uno Holmer

algorithms

Allt

Bilder

Nyheter

Videor

Böcker

Fler

Inställningar

Verktyg

Ungefär 91 500 000 resultat (0,38 sekunder)

Algorithm - Wikipedia

<https://en.wikipedia.org/wiki/Algorithm> ▼ Översätt den här sidan

In mathematics and computer science, an **algorithm** is a self-contained sequence of actions to be performed. Algorithms perform calculation, data processing, ...

What is an algorithm and why should you care? (video) | Khan Academy

<https://www.khanacademy.org/.../algorithms/.../algorithms/.../what...> ▼

17 nov. 2014

An algorithm is just a set of steps as explained. You have to learn how to make algorithms using pseudo-code ...

Algorithms | Computer science | Computing | Khan Academy

<https://www.khanacademy.org/computing/computer.../algorithm...> ▼ Översätt den här sidan

We've partnered with Dartmouth college professors Tom Cormen and Devin Balkcom to teach introductory computer science **algorithms**, including searching, ...

Intro to algorithms · Running time of binary search · Asymptotic notation · Recursion

What is algorithm? - Definition from WhatIs.com

[whatis.techtarget.com > Topics > AppDev > Programming](https://www.techtarget.com/Topics/AppDev/Programming) ▼ Översätt den här sidan

This definition explains what **algorithms** are and how they work. We discuss types of **algorithms** including search algorithms and encryption algorithms and ...

Algorithms - Stanford University | Coursera

<https://www.coursera.org/specializations/algorithms>

Algorithms from Stanford University. **Algorithms** are the heart of computer science, and the subject has countless practical applications as well as ...

Algoritmer och datastrukturer, TDA143, HT17, UH

Terminal 1	10:15 Berlin	BA982	T
Terminal 3	10:20 Helsinki	BX0433	T
Terminal 1	10:20 Oslo	SK804	T
Terminal 1	10:25 Nairobi	BA065	T
Terminal 3	10:25 Houston	BA195	T
Terminal 5	10:25 Los Angeles	BA283	T
Terminal 1	10:25 Brussels	SN2094	T
Terminal 5	10:25 Newark	UA29	T
Terminal 5	10:30 Lagos	BA075	T
Terminal 1	10:30 Kuwait	KU104	T
Terminal 4	10:30 Los Angeles	LE04309	T

Algoritm

Informell beskrivning:

Ett antal steg som beskriver hur en uppgift utförs.

Formell beskrivning:

En algoritm är en ordnad samling entydiga, utförbara steg som beskriver en terminerande process.

Brookshear: Computer Science, An overview

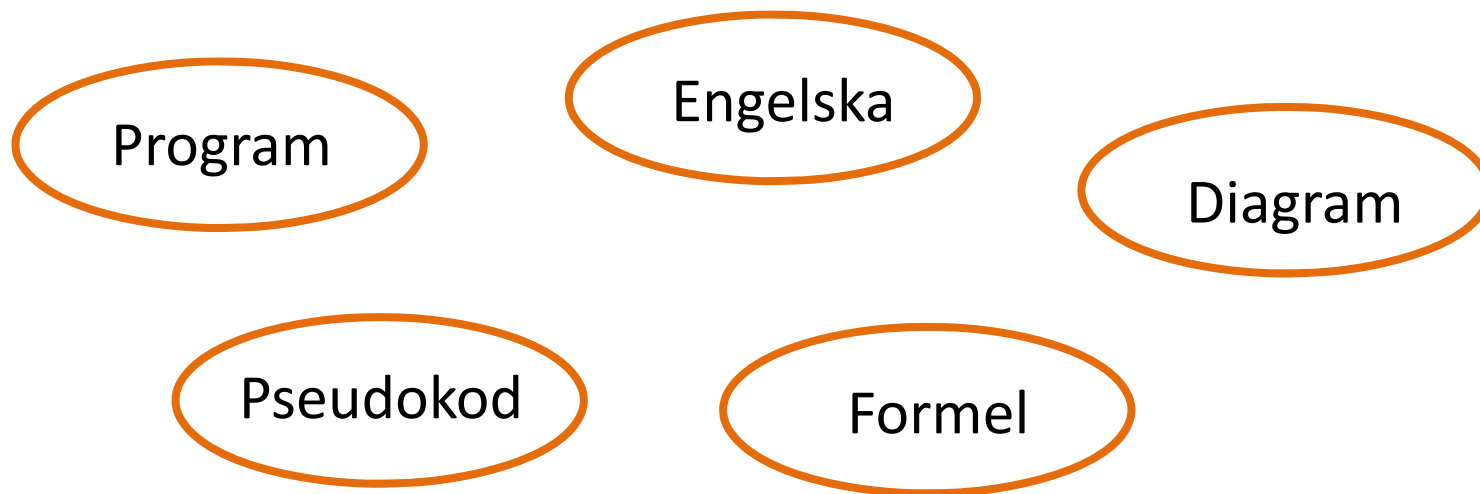
Exempel: Sortering

1. Antag första talet "sorterat"	5	2	6	1	3
2. Hitta första osorterade tal	5		6	1	3
		2			
3. Hitta rätt plats i sorterad del	2	5	6	1	3
4. Upprepa med resten av listan	2	5		1	3
			6		
			...		

Algoritmer & representationer

Algoritm: abstrakt idé för att lösa ett problem

Representation: formulering av den abstrakta idéen som till exempel:

Ex. Omvandla Celsius till Fahrenheit

Tre representationer:

- “Multiply the temperature in Celsius by 9/5 and add 32 to the product”
- $F = 9/5 * C + 32$
- ```
function fahrenheit(c) {
 return 9/5*c + 32;
}
```

# Liknelse: bakning

|                |                               |
|----------------|-------------------------------|
| Algoritm       | Idé om hur man bakar äpplepaj |
| Representation | Recept                        |
| Implementering | Bageri                        |



# Pseudokod

- Vanligaste representationen
- Hybrid mellan naturligt språk och programspråk

```
procedure SeqSearch (List, Value)
 while (entries left to be considered)
 do TestEntry $\leftarrow$ next entry from List
 if (Value = TestEntry) then return "success"
 return "search failed"
```

Analys av algoritmer

Korrekthet

- Löser algoritmen problemet?
  - Ger den rätt resultat?
  - Terminerar den?

Effektivitet

- Hur lång tid tar den att exekvera?
  - Är den skalbar: hur ökar exekveringstiden med storleken på indata?

Designstrategier för algoritmer

- Top Down/Bottom Up
- Uttömmande sökning (brute-force)
- Giriga algoritmer (greedy)
- Söndra och härska (divide-and-conquer)
- Dynamisk programmering
- Heuristiker (t.ex. inom AI)
- ...

Tidskomplexitet

- Algoritmers körtid mäts i *antal operationer*:
  - *additioner*
  - *tilldelningar*
  - *jämförelser*
  - ...

Inte i sekunder! *Varför?*

- För en given indatastorlek (t.ex. antal element i en lista), hur många operationer utförs?

$$T(n) = f(n)$$

Exempel: SeqSearch

```
procedure SeqSearch (List, Value)
 while (entries left to be considered)
 do TestEntry $\leftarrow$ next entry from List
 if (Value = TestEntry) then return "success"
 return "search failed"
```

- Om listan har n element behövs (i värsta fall)

n uppslag

n tilldelningar

n jämförelser

1 returnering

$T(n) = 3n + 1$
operationer!

*Kan det göras
snabbare?*

Binärsökning

- Om listan är sorterad

procedure *BinSearch* (List, Value)

if(List isEmpty)

return "fail"

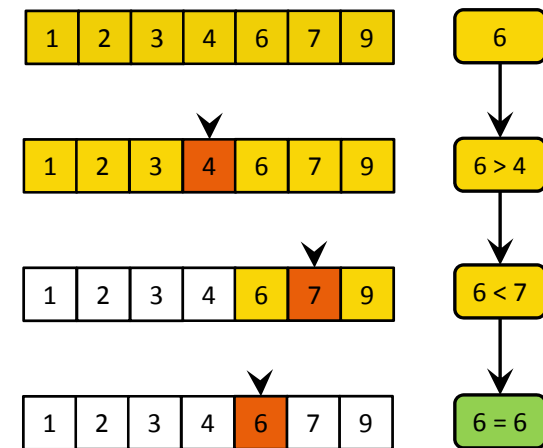
else

        TestEntry $\leftarrow$ middle entry of List

if(Value = TestEntry) **return** "success"

if(Value > TestEntry) **return** **BinSearch**(RightHalfOfList, Value)

if(Value < TestEntry) **return** **BinSearch**(LeftHalfOfList, Value)

Binärsökning (forts.)

- Antalet halveringar av n saker = $\log_2 n$
- Binärsökning kräver bara $5 \log_2 n + 2$ operationer i värsta fallet

Asymptotisk komplexitet

- Ordo (Big-O)

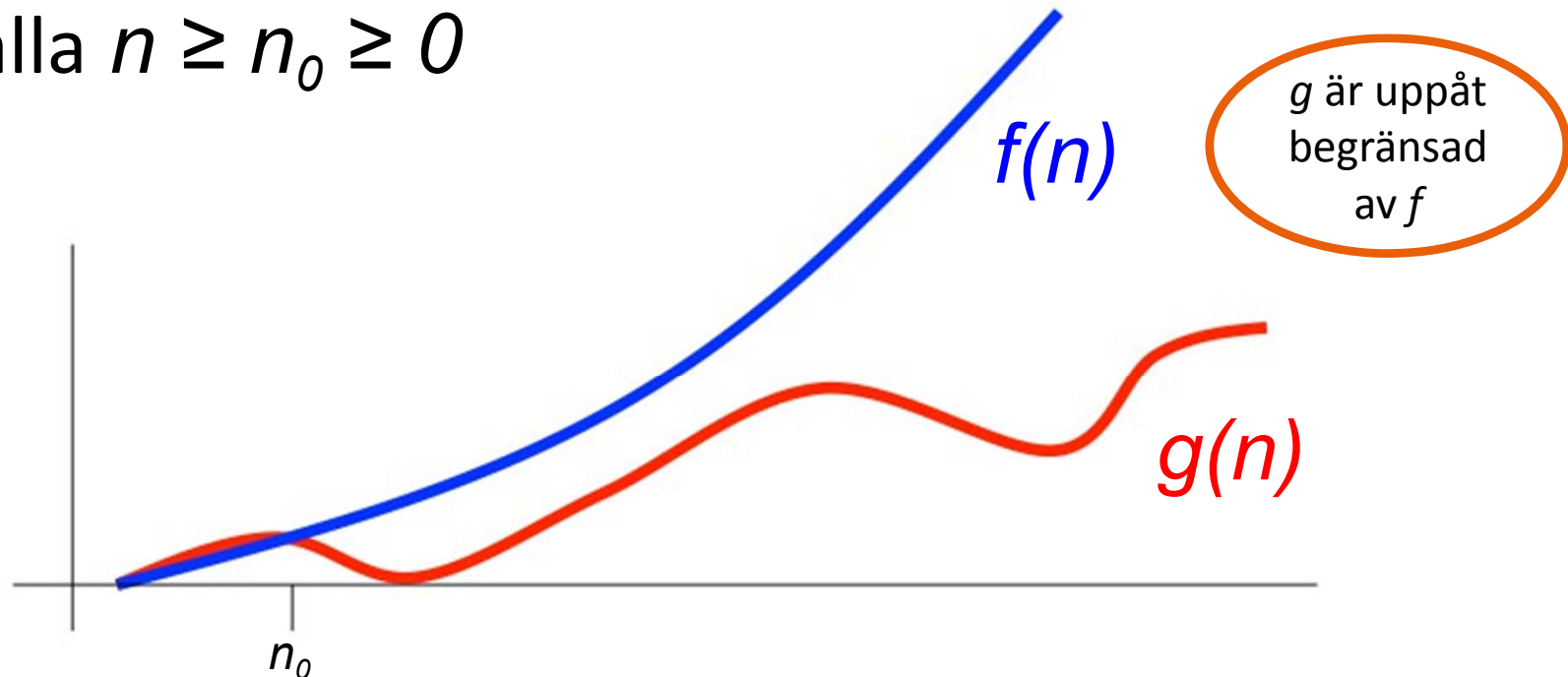
- Vanligen räknar man inte exakta antal. Istället beräknar man den *asymptotiska komplexiteten - hur antalet operationer växer med storleken på indata!*
- Exempel: Om vi dubblar antalet element, hur mycket längre tid tar det att sortera dem?

Ordobegreppet: Big-O

En funktion $g(n)$ är $O(f(n))$ om det finns en konstant $c > 0$ så att

$$g(n) \leq c f(n)$$

för alla $n \geq n_0 \geq 0$

Insättningssortering

procedure *InsertionSort*(List)

$N \leftarrow 2$

while ($N \leq \text{LengthOfList}$) **do**

    Select the N:th entry in the List as the pivot

    Move pivot to a temporary location leaving a hole

while((exists entry left of the hole) **and** (entry > pivot) **do**

        Move the entry down into the hole

    Move the pivot into the remaining hole

$N \leftarrow N + 1$

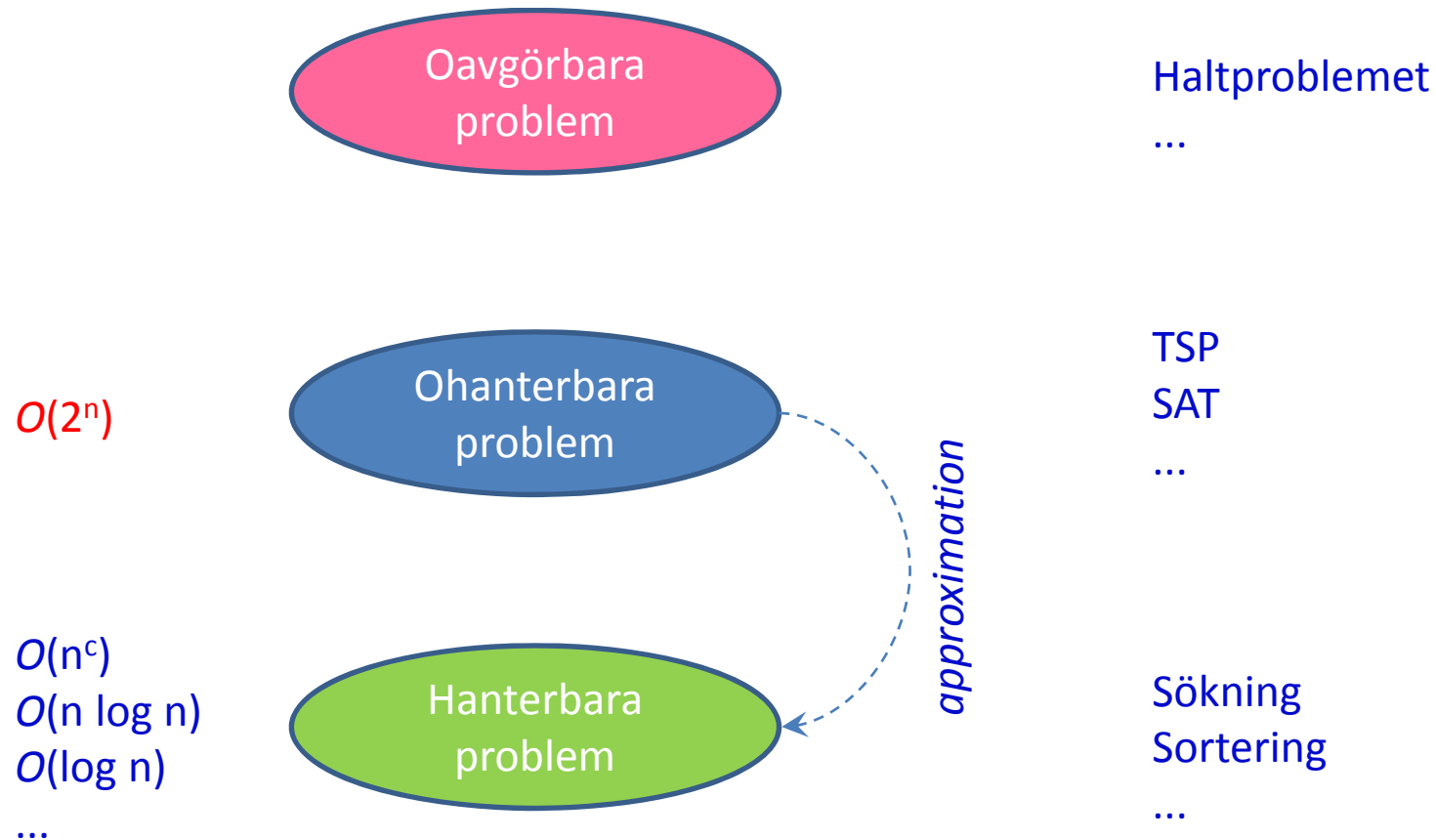
Sortering: Tidskomplexitet

- Insättningssortering, *grov* analys
  - Två nästlade for-loopar med som mest n iterationer
    - $\Rightarrow T(n) = O(n^2)$ operationer
- Merge sort: $T(n) = O(n \log n)$
  - *Hur många operationer behövs för att sortera $2n$ element jämfört med n element med respektive algoritm?*
  - $T(2n) = \dots$

Lätta och svåra problem

- Vissa problem är *olösbara*
(*oavgörbara = undecidable*)
- och vissa är lösbara - men *hopplöst svåra*
(*ohanterbara = intractable*)
  - De enda kända algoritmerna har exponentiell tidskomplexitet: $T(n) = O(2^n)$, eller sämre.

Lätta och svåra problem

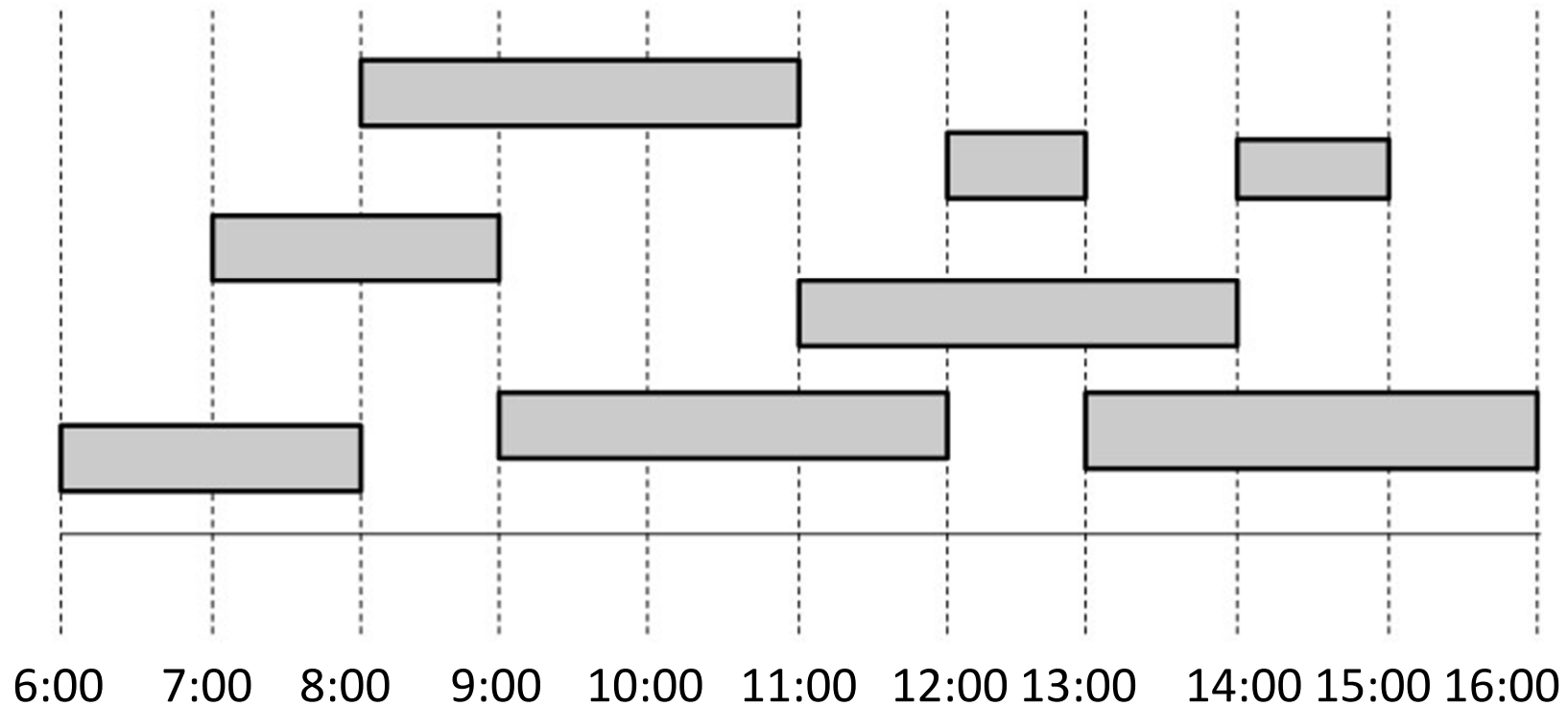

Exempel: Schemaläggning

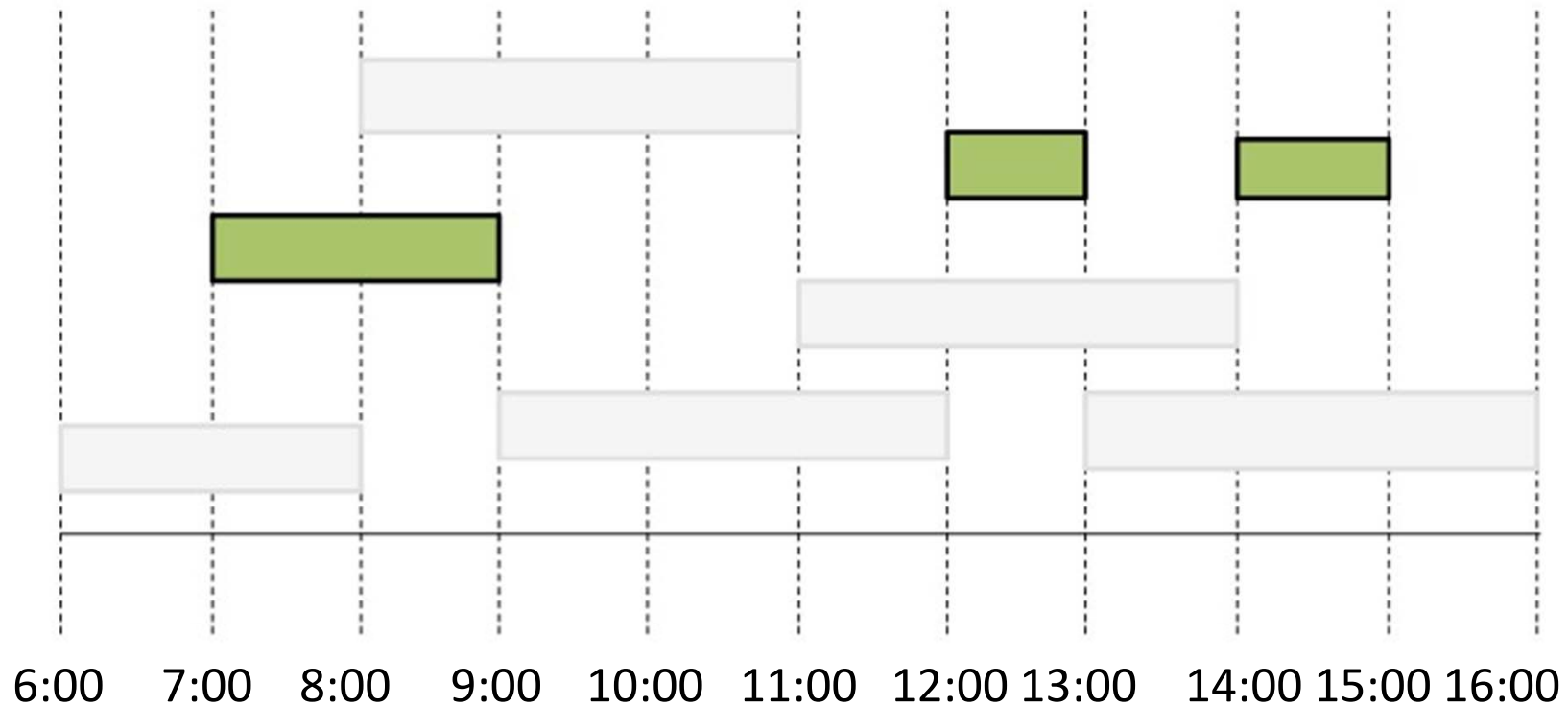
- Du har fått n stycken aktiviteter att schemalägga under en dag. Inga aktiviteter får ske samtidigt, så några måste kanske hoppas över.
- Ditt jobb är nu att schemalägga så många aktiviteter som möjligt.

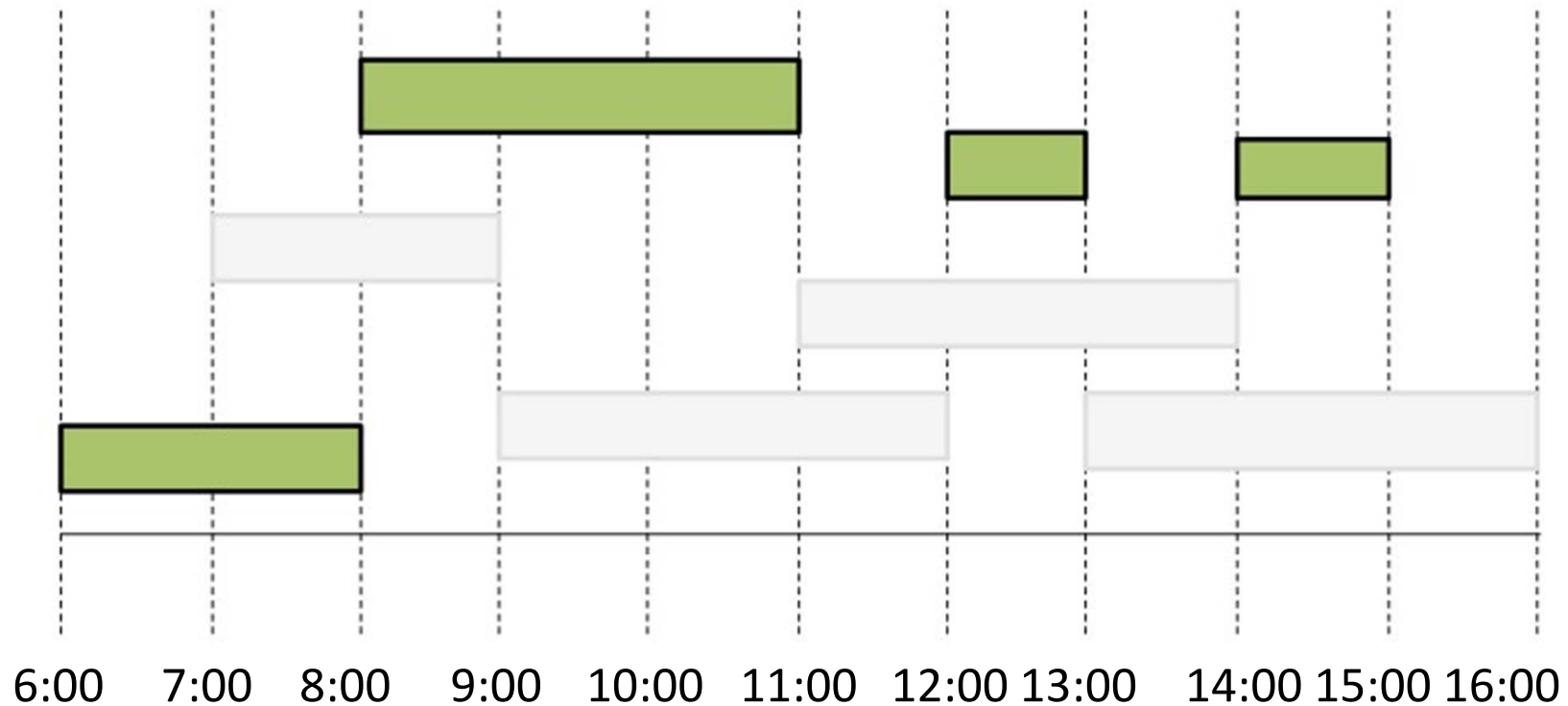
Schemaläggning

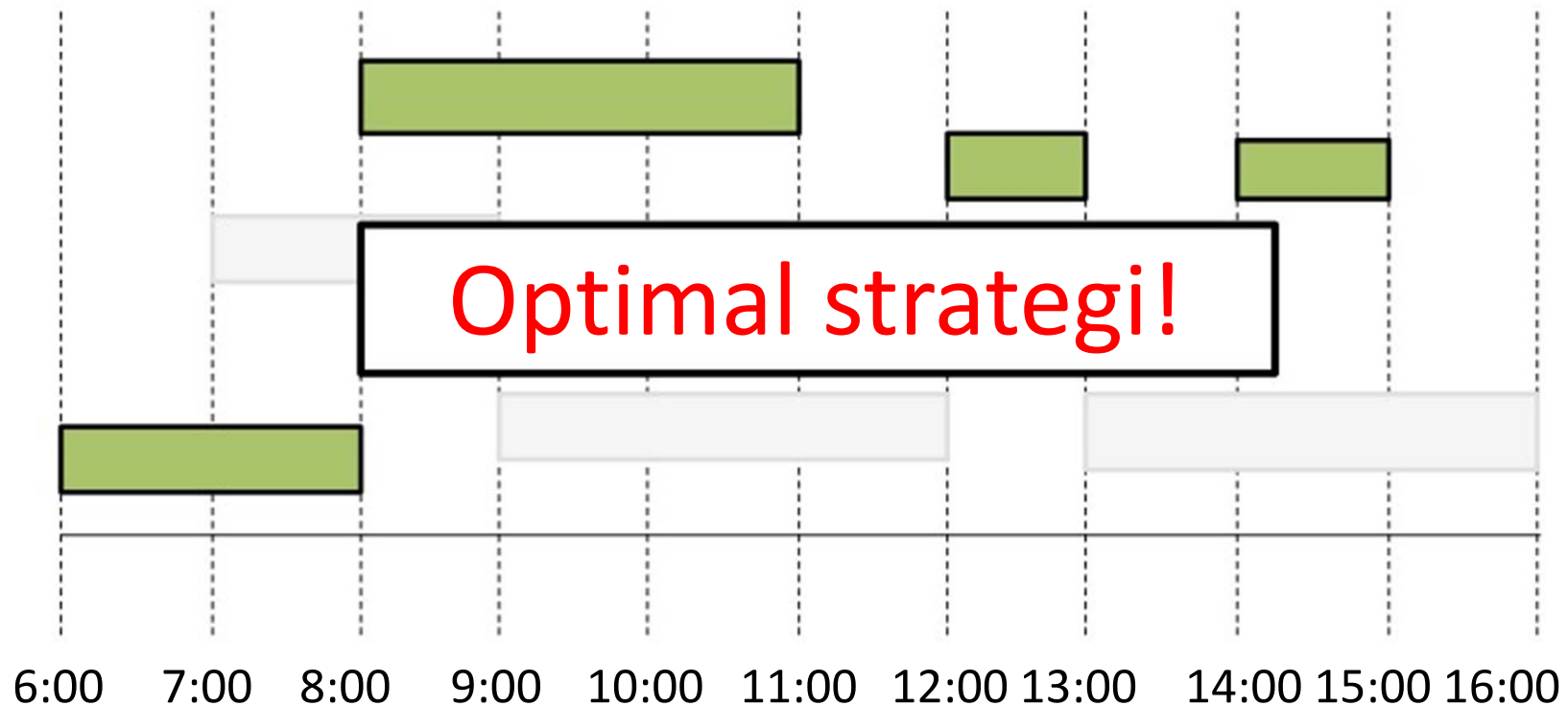
Idé: kortaste aktiviteter först: 3

Idé: Tidigast sluttid först: 4!

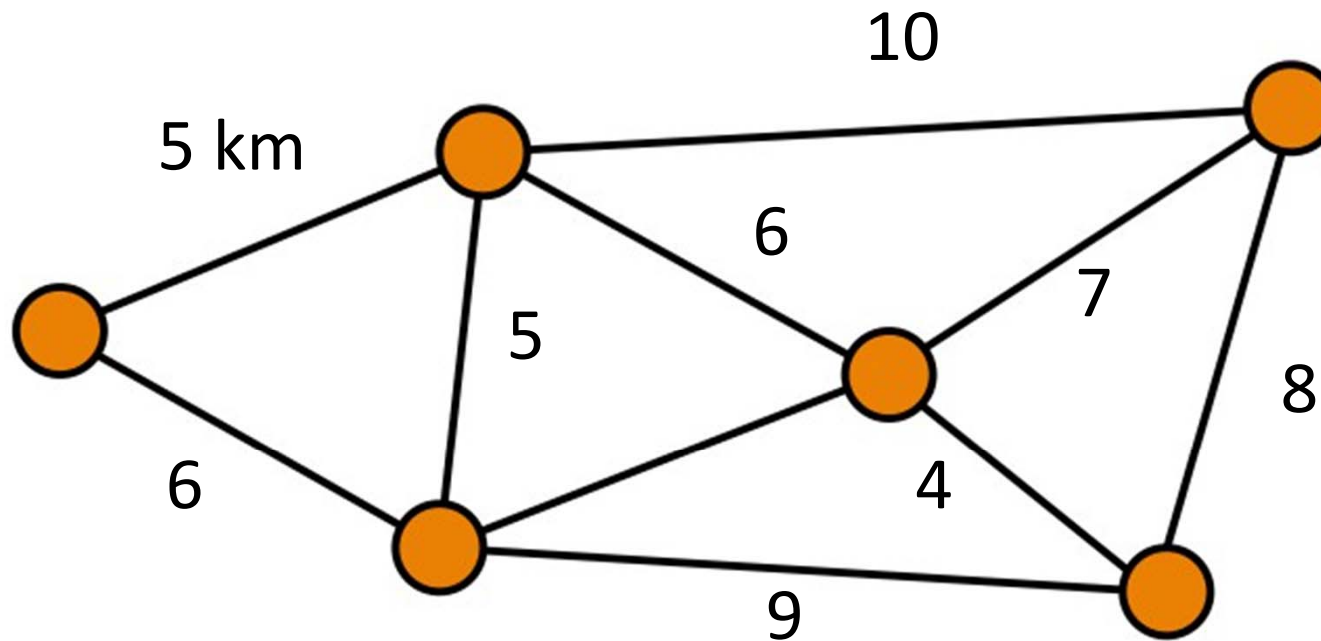
Idé: Tidigast sluttid först: 4!

Exempel: Handelsresandeproblemet

(Travelling Salesman Problem)

- Hitta den kortaste rutten mellan alla städer så att varje stad endast besöks en gång

Exempel: Handelsresandeproblemet

- TSP är urtypen för ett “svårt” problem
  - TSP är ett så kallat NP-komplett problem
  - NP-kompletta problem karakteriseras av att
    - Inget problem har en effektiv lösning (än)
    - Om ett problem kan lösas effektivt kan alla
- * “Effektivt” betyder att det kan lösas på tid som växer *polynomiellt* med antalet städer, i motsats till *exponentiellt*

Svåra problem “in real life”

Praktiskt viktiga men svåra problem finns
t.ex. inom områdena

- Industriell logistikoptimering
- Schemaläggning
- Ruttoptimering (TSP)
- Packningsoptimering
- Kryptologi
- Data Mining
- Genetik

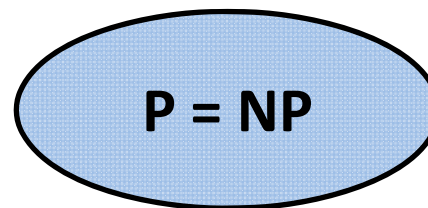
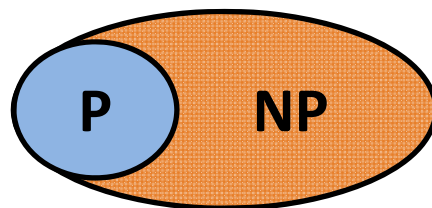
Beslutsproblem

- Beslutsproblem har ja/nej-svar
- Ex. SAT: Satisfierbarhet hos logiska uttryck.
Givet ett uttryck $A(x_1, \dots, x_n)$ med sanningsvariablerna $x_1, \dots, x_n$, finns det en tilldelning av sanningsvärden T/F till $x_1, \dots, x_n$ så att A blir sann?
Ex. $\{x_1=T, x_2=F, x_3=T\}$ satisfierar uttrycket $x_1 \ \& \ (x_2 \mid x_3)$
Ex. Uttrycket $x \ \& \ !x$ är *inte* satisfierbart.

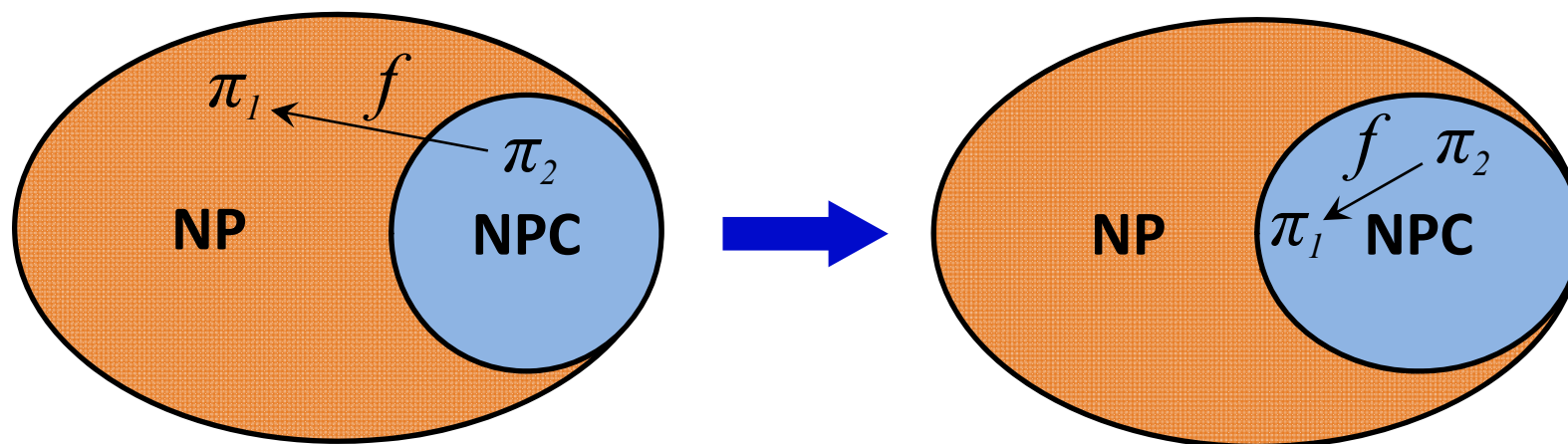
Svårighetsklasserna P, NP, NPC

- Beslutsproblem i klassen P kan lösas av en deterministisk maskin i polynomiell tid
- Beslutsproblem i klassen NP:
  - kan lösas av en ickedeterministisk “orakelmaskin” i polynomiell tid (ingen sådan maskin är känd)
  - lösningen kan kontrolleras i polynomiell tid
- *Öppen fråga sedan länge: Är $P = NP$?*

NP-fullständiga problem: **NPC**

- De svåraste problemen i NP finns i klassen NPC.
- Ett problem π_1 i NP tillhör NPC om vilket annat NPC-problem som helst (π_2) kan översättas till π_1 i polynomiell tid

... men vilket var det första kända NPC-problemet?

Cook's theorem

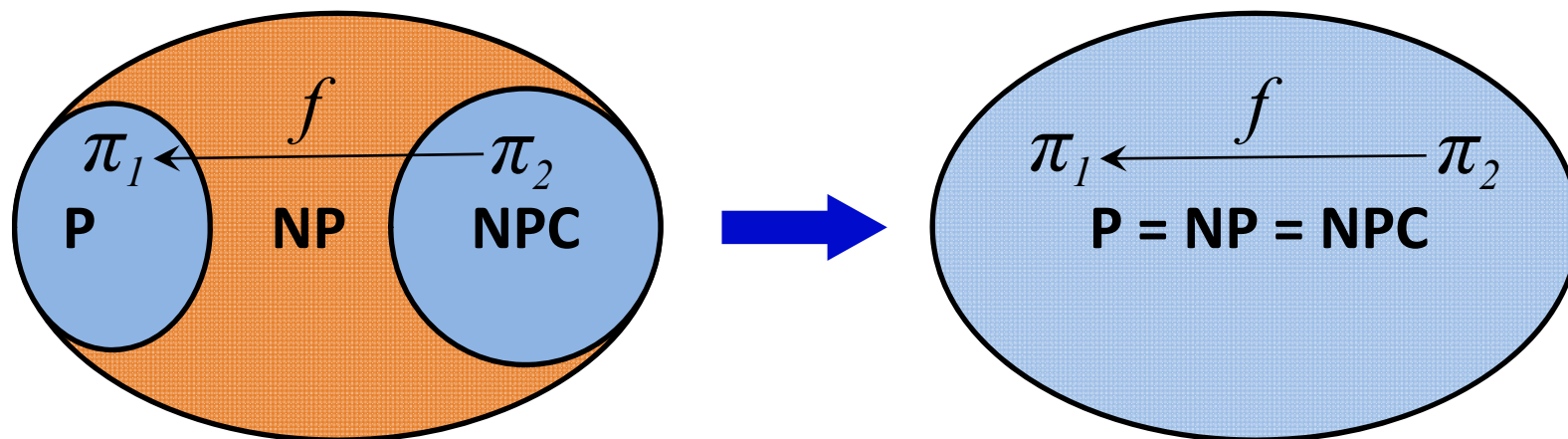
Stephen Cook, Leonid Leven, 1971

Teorem: SAT är NP-fullständigt.

Bevis: Visa att ett godtyckligt problem i NP kan översättas i polynomiell tid av en deterministisk maskin till SAT. $\square$

$P = NP = NPC ?$

- Det finns inget känt fall där ett NPC-problem kan översättas i polynomiell tid till ett problem i klassen P.
  - *Då kunde ju även NPC-problemet lösas i polynomiell tid och alla andra NPC-problem också!*

Datastrukturer – Abstrakta datatyper

- En Abstrakt DataTyp (ADT) är en datasamling med specifika åtkomstmönster för elementen.
- Exempel:
  - Kö: FIFO = First In First Out
  - Stack: LIFO = Last In First Out
  - Träd: Binärt sökträd, kodningsträd, abstrakt syntaxträd
- Syfte: Underlätta effektiv dataåtkomst för algoritmer

Datastrukturer – Abstrakta datatyper

- En datastruktur är en lagringsteknik för data som används för att *implementera* en Abstrakt datatyp.

- Exempel:

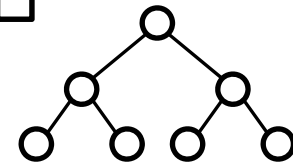
- Fält

- Länkad lista

- Träd

- *Begreppen används något flytande.*

*Ofta menar vi ADT när vi säger datastruktur,
det beror på abstraktionsnivån.*

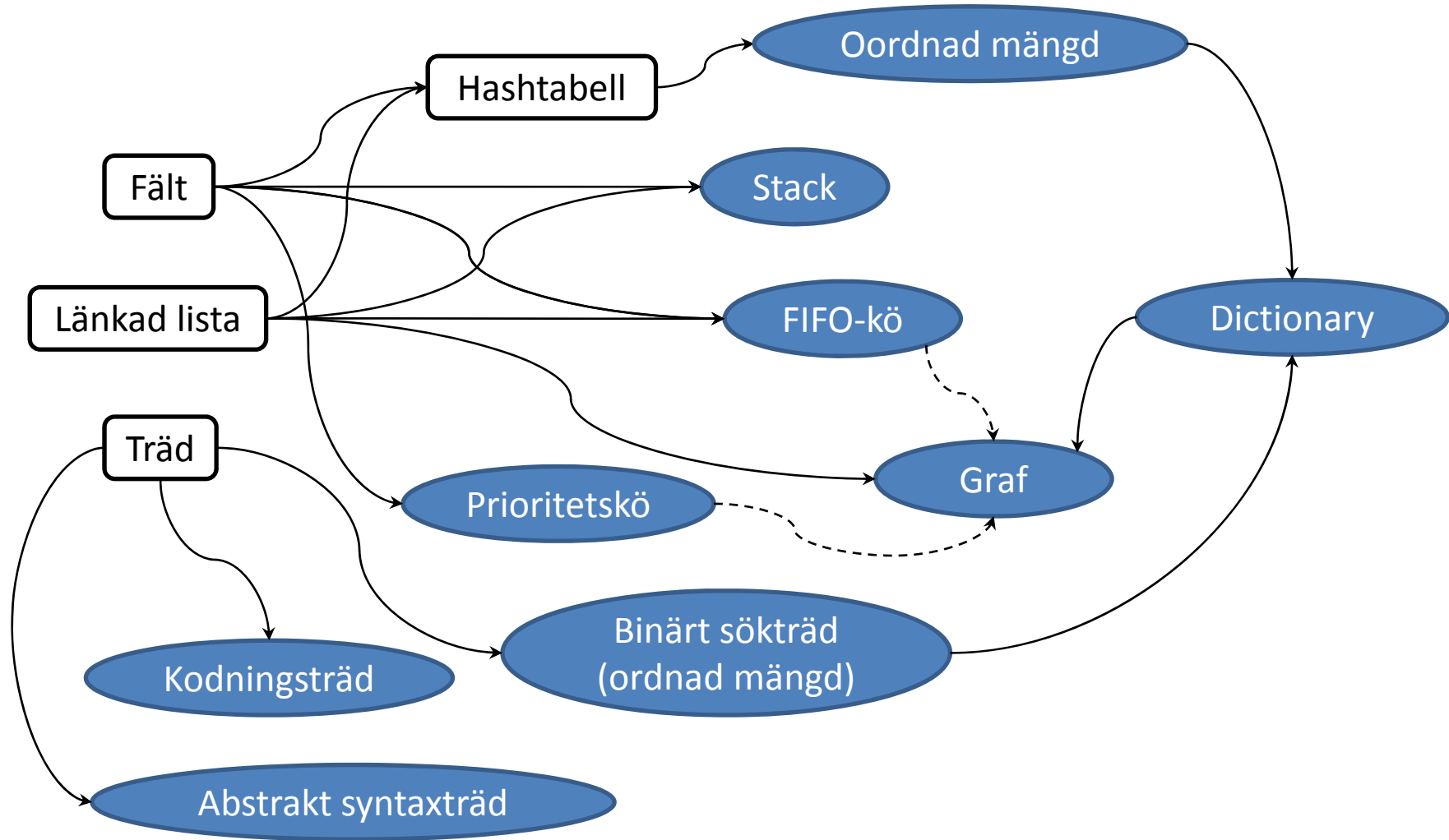
Datastrukturer & algoritmer

Algoritm + passande ds. => Snabbt program

Algoritm + dålig ds. => Långsamt program

- Ibland designas algoritmer runt en specifik datastruktur.
- Ibland uppfinns nya datastrukturer för att göra en algoritm effektivare.
- Rätt datastruktur ger mer läsbar algoritm!

Datastrukturer och ADT:er

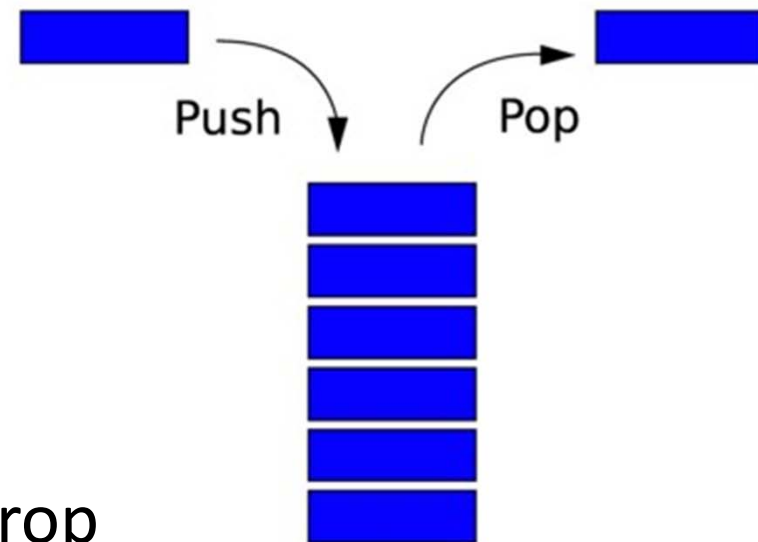

Stack (LIFO)

- Operationer

- *push* - lägg till överst
- *pop* - ta bort och returnera översta

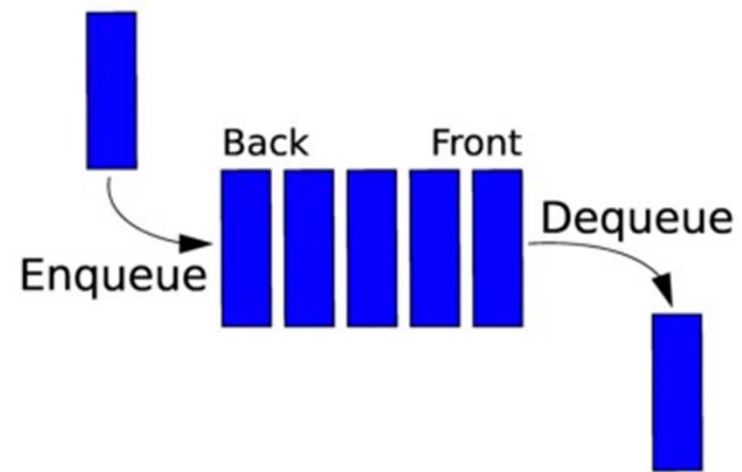
- Exempel:

- Skriva ut listor baklänges
- Hålla reda på funktionsanrop

i Java Anrop: $f() \rightarrow g() \rightarrow h()$
Retur: $f() \leftarrow g() \leftarrow h() : \text{return}$

Kö (FIFO)

- Operationer
  - *enqueue* - lägg till först
  - *dequeue* - ta bort och returnera sista
- Exempel:
  - Skrivarkö, grafsökning

Associationslista (*Dictionary*)

- Operationer
  - *insert* - associera nyckeln K med värdet V
  - *lookup* - hämta värdet som har nyckeln K
- Exempel:
  - Tabeller, avbildningar
  - Koppla ihop personnummer med personuppgifter

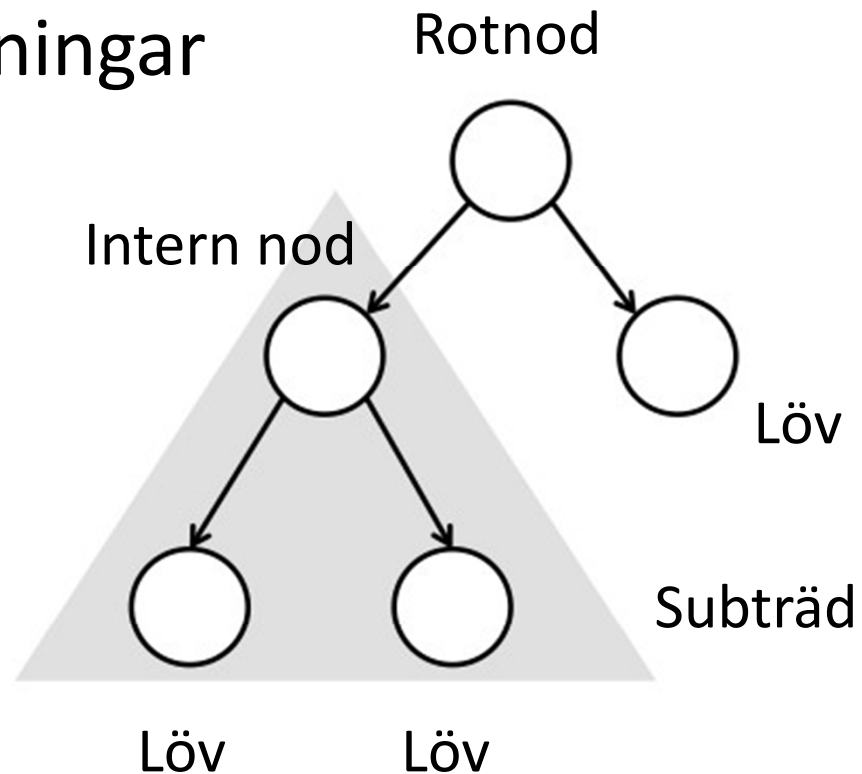
insert(K,V) →

Key	Value
...	...
K	V
...	...

lookup(K) → V

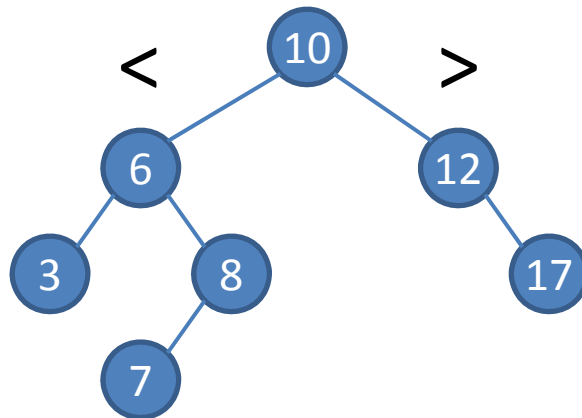
Träd

- Allmänna datastrukturer med många tillämpningar
- Noder och länkar
- Föräldrar och barn

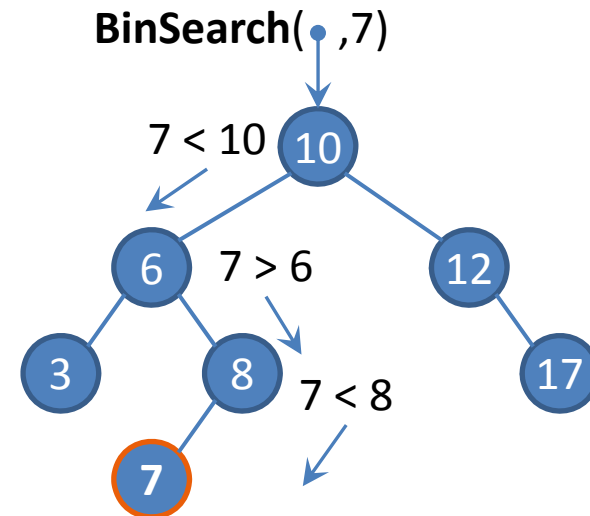
Binärt sökträd (ordnad mängd)

- Vanlig form av träd.
- Snabb insättning och borttagning i självsorterande binära trädstrukturer.
- Max 2 barn per nod.
- Vänster = mindre, Höger = större

Binärsökning igen!

```
procedure BinSearch(Tree, Value)
if(root pointer == null)
 return "Search failed"
else
 TestEntry $\leftarrow$ value of root node
 if (Value = TestEntry)
 return "Search successful"
 if (Value > TestEntry)
 BinSearch(RightSubtree, Value)
 else
 BinSearch(LeftSubtree, Value)
```


Sammanfattning

- Algoritmer är en viktig del av problemlösning
- Datastrukturer är nödvändiga verktyg för att implementera effektiva algoritmer
- Många problem har standardiserade lösningar
- Många problem är svåra att lösa effektivt